

puška standard 1971. 1974–75; članice su osvojile ekipno PJ u sljedećim disciplinama: MK puška standard ležeći 60 metaka 1972. 1974–76 1980; MK puška standard 3 x 20 metaka 1973–75. 1978. 1980; zračna puška standard 1974–79.

Novikov, Igor Aleksandrovič (1929), sovj. reprezentativac u suvremenom petoboju, zaslužni majstor sporta, zaslužni trener SSSR; prvi na PS 1957–59 i 1961 (pojedinačno) i pet puta u ekipnoj konkurenciji (1957–59. 1961 i 1962); prvi na OI 1956 i 1964 (ekipno) i drugi 1960 i 1964 (pojedinačno); drugi na PS 1962 i 1965 (pojedinačno) i 1955. 1963 i 1965 (ekipno). Zamjenik predsjednika Komiteta za fizičku kulturu Armenske SSR i prvi potpredsjednik UIPMB.

Novogodišnja skakačka turneja → *Turneja četiri skakaonice*

Novogodišnja utrka, atletika; natjecanje u trčanju na ulicama São Paula u duž. 7300 m pod nazivom São Silvestro; prvi put je održana 1925. a od 1945 organizira se kao međ. natjecanje. N. u. započinje uoči Nove godine, a završava u prvim min. Nove godine. Od jugosl. natjecatelja F. Mihaljić je osvojio prvo mjesto 1952 i 1954.

Novogodišnji kup gradova, godišnje međ. ekipno natjecanje u podvodnom ribolovu, koje od 1960 organizira SRD Udica (Mali Lošinj).

Novogradić, Slobodan (1926–71), sp. radnik. Bio član Glavnog štaba omladinskih radnih brigada na pruži Šamac — Sarajevo (1947) i CK Narodne omladine Jugoslavije. Radio u FISAS, generalni sekretar Gimnastičkog saveza Jugoslavije, odn. STV Partizan Jugoslavije. Dugogodišnji član Saveznog odbora za organizaciju i proslave Titove štafete i Dana mladosti (za 25-godišnjicu dobio zlatni sat od Predsjednika Republike Josipa Broza Tita).

Novosel, Mirko (1938), pravnik; savezni košarkaški trener; igrao u AKK Mladost i KK Lokomotiva (oba iz Zagreba); trener KK Lokomotiva (1967–72), omladinske reprezentacije Jugoslavije (1971–72), seniorske reprezentacije Jugoslavije (1973–76) i od 1976 KK Cibona (Zagreb). Za njegova trenerskog mandata, košarkaška reprezentacija Jugoslavije osvojila je druga mjesta na OI 1976 i na PS 1974 i prva mjesta na PE 1973 i 1975. *Napisao: Kako da postanem košarkaš*, Zagreb 1975.

Novotni, Vjekoslav (1843–1928), profesor; planinar. Odbornik HPD 40 god., od 1901 tajnik, od 1904 urednik Hrvatskog planinara, društveni mecena i počasni član društva. Pisac prvih Planinarskih vodiča u Hrvatskoj (*Vodič na goru zagrebačku*, 1906). *Planinario do duboke starosti*. U Medvednici je bio više od 1000 puta.

Novozelandske Alpe, najviše gorje u Novom Zelandu s najvišim vrhovima Mt. Cook (Aorangi 3764 m) i Mt. Tasman (3499 m), ispod kojega je Tasmanov ledenjak (155 km²). Prvi osvajači Mt. Cooka su G. Graham, T. Fyfe i J. Clark (1894). Prvi jugosl. uspon: Jugosl. ekspedicija 1980 pod vodstvom Tomaza Jamnika.

Novšak, Albin (1915), reprezentativac i višestruki rekorder u skijaškim skokovima u Planici: 66 m (1934), 67 (1935), 89,5 m (1936). Sudjelovao na zimskim OI 1936 u Garmisch-Partenkirchenu. Voditelj skijaške skakačke škole u Planici (1934–41).

noženje, vježbe oblikovanja; gibanje pruženim nogama iz zgloba kuka: naprijed — prednoženje; nazad — zanoženje; strance — odnoženje. Istovremeno razmicanje nogu — raznoženje, a obratno — snoženje.

nožna bacanja (jap. ashi waza), džudo: grupa nožnih bacanja koja se pretežno obavljaju izbijanjem, kvačenjem ili čišćenjem nogu protivnika. Najčešće se koriste kao početni ili završni dio kombinacije, jer izazivaju jaku reakciju protivnika.

nožni ekspander, metalna sprava obično piramidalnog oblika; sastoji se od ležaja za vježbača, dviju osovina po kojima klizi ploča s opterećenjem i dviju opruga koje sprečavaju spuštanje ploče na vježbača. On se leđima odupire o ležaj i uzdignutih nogu podiže i spušta ploču koja se može opteretiti metalnim pločama od garniture za dizanje utega.

nožnice, rvanje; djelatnost nogama u slobodnom stilu; pokret nogama izvodi se vodoravno u obliku tzv. škara, ali suprotnog smjera.

NSU, njem. tvornica automobila i motocikla, osn. 1873 u Neckarsulmu; na utrkama sudjelovala od 1904; pobijedila na 3 PS na kružnim betonskim trkalištima: 1953–54 W. Haas u kategoriji do 250 ccm i 1954. R. Hollans u kategoriji do 125 ccm. Na motoklima NSU postignuti su apsolutni SR u brzini: 1909 O. Lingenfelder 124 km/h, 1951 i 1956 W. Herz 290 km/h i 339 km/h; 1969 NSU se spojio s tvornicom Auto Union iz Ingolstadta u Audi NSU Auto Union AG.

nukite (jap. ruka-kopljje), karate: udarac koji se zadaje vrhovima ispruženih i skupljenih prstiju ruke. Od nekoliko načina udaranja svima je zajedničko to, što su prsti obično usmjereni u osjetljiva mjesta na licu protivnika. Poseban je udarac jednim ispruženim prstom (ippon-nukite), te udarac sa dva ispružena prsta (nihon-nukite). Ovim se udarcima napadaju uglavnom samo oči protivnika, što pravila sp. natjecanja izričito zabranjuju.

nunchaku, ㄱ poljoprivredna alatka nalik na mlat koja se u Aziji upotrebljava i kao oružje: dva drvena štapa (duga između 30–50 cm), spojena kraćim konopcem ili lancem. Postoje i n. sa tri ili četiri štapa veće ili manje dužine, jednake ili nejednake dužine; [2] bori-lacka vještina u kojoj borac drži jedan kraj n. u ruci, vitlajući njegovim drugim krajem, tako da kružnim pokretima zadaje udarce. Često se služi s parom mlatova — po jednom u svakoj ruci. N. je dio kobuda, a obično se vježba uz tehnike karatêa.

Nürburgring, GP auto-moto trkalište na području planine Eifel, nedaleko od Kölna (SR Njemačka), otvoreno 1927. Duž. staze za GP utrke je 22,8 km i slovi kao najteže i najzanimljivije trkalište u svijetu.

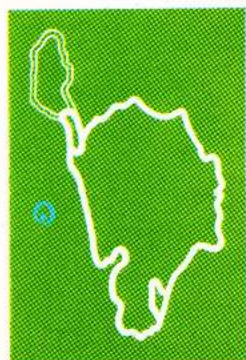
Nurmi, Paavo (1897–1973), fin. reprezentativac u atletici, višestruki pobjednik na OI. U



P. NURMI



M. NOVOSEL



NÜRBURGRING

razdoblju 1922–31 postavio je 22 SR u disciplinama od 1500 m do 20 000 m. Nastupio je na OI 1920, 1924 i 1928; na OI 1920 osvojio je zlatne medalje na 10 000 m i krosu na 8000 m (pojedinačno i kao član ekipe) te srebrnu medalju na 5000 m; na OI 1924 pobijedio je na 1500 m, 3000 m (kao član ekipe), 5000 m i u krosu na 10 000 m (pojedinačno i kao član ekipe); na OI 1928 bio je prvi na 10 000 m, te drugi na 5000 m i 3000 m preko zapreka. U Helsinkiju mu je za života podignut spomenik.

Nuvolari, Tazio (1892–1953), tal. vozač trkačkih automobila; sp. karijeru počeo kao motociklist. Osvojio GP Italije 1932 i 1938, Njemačke 1935, Francuske 1932, Belgije 1933 i Monaka 1932. Pobijedio na utrci Targa Florio 1931/32 i Mille Miglia 1930 i 1933. Vozio na automobilima tipa Alfa Romeo i Auto Union. Natjecao se od 1922 do 1947; sudjelovao na 88 utrka, pobijedio 55 puta.